Protest song se vrátil?

Napsal uživatel Tomáš Pohl
Pondělí, 10 Prosinec 2012 20:42

Výročí listopadu 1989 je za námi, ale éterem zní žánr, o němž jsem si myslel, že bude znít jen z hudebních archivů jako část pokladnice naší i světové kultury, která se neblýská jen chvilku. Říkat tomuto žánru protestní píseň či snad dokonce angažovaná píseň, nelze. Nevinný pojem angažovanost s sebou nese nádech festivalů politické a vojenské písně, na nichž se zdravilo u vrbiček a byla televize a desky, nebo se zpívalo a hrálo, protože zpívat o tom, jak pět přátel mám po boku je lepší, než se válet v blátě na cvičáku. V listopadovém mrazu roku 1989 nám zpívali před téměř miliónem lidi Vladimírové Merta a Mišík a Jiří Dědeček bláhově posílal komunisty lapidárně kamsi. Uplynulo 23 let a do éteru, na internet, ale i do Státní opery se vrací cosi, co je po létech známkováno jako „protest song“. Skvělý muzikant David Koller notuje, či spíše s ohledem na hlasové možnosti své blond partnerky recituje, že jsme sami atd., rozpustilý kluk z Ostravy před operním hledištěm plným lidí, jimž se nevím proč, říká celebrity, to všem dává sežrat, podivný holohlavec s kohoutem, potomek husitů, hlásá spravedlnost. Veřejnost, či podle mého soudu zejména její část, hrdinně se vyžívající v anonymních internetových diskusích či využívající nabídky umělecké skupiny s vtipným názvem mobilních čísel mocných, mísí lidovou moudrost s antisemitismem a znalostí fotbalových pravidel s doprovodem vulgarit. Při poslechu těch nových protestsongů si tato veřejnost libuje, že to těm nahoře aspoň někdo za všechny poví. Tak nějak se mi to všechno angažování a tleskání nezdá. Nejde o to, že by se „tam nahoře“, ale i „o pár podlaží níž“ nekradlo, ale nějak mě při tom kolektivním protestování blahem nemrazí. Málo platné, i protestsong, stejně jako Jetelíček u vody, by měl být kusem umění a měl by být trvalkou a ne tající zmrzlinou, po níž na jazyku nic nezůstane. Kryl, Nohavica, Merta u nás a Okudžava, Vysockij nebo Galič, ti jsou každý jiný, ale mají společné jediné - jsou součástí kultury, jsou hodnotou. Hodnotou, která dávala sílu v době, kdy za politický vtip, píseň, dlouhé vlasy nebo třeba vůbec za nic, šli lidé do basy a někdy i na smrt. I ve státech, kde se mohlo, zpíval Guthrie, že zem je pro všechny, Dylan protestoval proti umírání v Masters of War a Donovan v Universal Soldier. Není znakem protestsongu, že se mu daří jen v zemích, kde zákaz a příkaz jsou nerozlučnou dvojkou, znakem protestsongu je jeho síla, víra v autora a interpreta. Pokud ne, je to častuška a laciné pozlátko, opticky působící na ty, kteří nepřemýšlejí, ostatně jako každý kýč v umění. Žánr protestsongu patří do folku. Bohužel, národ je oblbován a skutečné hodnoty vznikající na tomto kulturním ostrově, jsou mu utajovány. Spíše si ale myslím, že většina národa o to vůbec nestojí.